

Compilatu est hoc opusculum insolubilium secundu
 blum i signis schole paruisi alma vniuersitate. Oxonie
 pro nouellis studentibus in sophistica ad eorum ingenis
 orum acumina subtili inuestigatione dirigenda

Ardenius, de

Insignia alme vniuersitatis Oxonie

Insolubi.

J. J.

Sophistica in solubilibus

Solubilis propositio. est oratio indicativa cu diffinitate solubilis congrua et perfecta vera vel falsa vtriusque significatio actus nostri proprietate vocis vel vtriusque proveniens

Insolubilis propositio. aliqua est propositio significans principaliter sicut est alia est propositio significans principaliter aliter et est alia est propositio significans aliquid esse

Propositio significans principaliter sicut est

est propositio insolubilis quod ipse et adequatus significatur ut est et illa sic significans non est pertinet medium ad inferendum seipsam significare aliquid esse ut hec propositio alia propositio est vera in qua adequatus est sicut illa significat quia hec propositio deus est icelo est vera

Propositio significans principaliter aliter quod est. est propositio insolubilis determinate falsa significans adequatus vtriusque est sine pertinentia ex ipsa met sic significante ad inferendum seipsam significare aliquid esse. Exemplum.

omnis propositio est vera que adequatus significat quod omnis propositio est vera et sic non est quia aliqua propositio est falsa. s. hec homo est asinus

Propositio significans aliquid esse. est propositio insolubilis neque vera neque falsa que ex ipsa met sic significante est pertinens medium ad inferendum seipsam nec significare principaliter sicut est nec principaliter aliter quod est

Propositio significans aliquid esse est duplex.

aut significat principaliter aliquid esse aut principaliter aliquid esse aut principaliter aliquid esse aut principaliter aliquid esse aut principaliter aliquid esse aut principaliter aliquid esse

Propositio significans principaliter aliquid esse qualiter est

est propositio significans aliquid esse magis deducens ad propositionem significantem sicut est quod ad propositionem significantem aliter quod est. Exemplum. ut ista hec non significat sicut est eadem demonstrata que sic inferitur hec propositio non significat sicut est. ergo non significat principaliter sicut est. ultra hec non significat principaliter sicut est et ita est sicut significatur per eam. s. quod non significat sicut est quia significat aliquid esse ergo non significat principaliter aliter quod est nec principaliter sicut est ergo significat aliquid esse ultra significat aliquid esse et ita est sicut significatur per eam ergo significat aliquid esse et qualiter est

Propositio significans principaliter aliquid esse qualiter

non est est propositio significans aliquid esse magis deducens ad propositionem significantem aliter quod est quod ad propositionem significantem sicut est. Exemplum. ut hec omnis propositio significat aliter quod est quod sic inferitur Omnis propositio significat aliter quod est hec eadem est propositio ergo hec eadem significat aliter quod est ultra significat aliter quod est quod non significat principaliter sicut est et significat principaliter sic significare. s. quod non significat sicut est quia significat seipsam significare quod significat aliter quod est quod non significat principaliter aliter quod est nec principaliter sicut est quod significat aliquid esse ultra significat aliquid esse significat seipsam significare quod significat aliter quod est quod significat aliquid esse aliter non est

Dis propositio insolubilis habet duas denominationes

peiores habebit sine illa denominatione sint ambe ex inferentia siue una illarum

Denominatio. propositionis est modus intelligendi propositionem ut autem illi. falsum verum. impossibile. necessarium. significat aliter quod est significans

ad bñm oponeñs

est sicut est. non est ita sicut significatur per eam. ita est sicut significatur per eam. non concedens concedendum. negandum. dubitandum. ad scitum. scitum. non bonum bonum non valet. valet. cum similibus proprietatibus propositio- num et consequentiarum. Negativa denominatio est peior affirmativa nisi ratione connotationis.

Omnis propositio que est pertinens mediū ad infer- rendum seipsam fore falsam. est falsa & dicitur propositio falsi- ficans se sed non omnis propositio que est pertinens medium ad inferendum seipsam fore veram est vera. tamen dicitur propositio verificans se. Exemplū primi. hec est falsa demonstrando p̄ly hec eandem propositionem inferendo sic hec est falsa ergo hec est falsa. Exemplum secundi. omnis propositio est vera supposito q̄ alique sint ppositioes vere et alique false sicut est in re vt deus est in celo et homo est animal tam ista propositio inferit seipsam esse veram et tamen est falsa quia significat aliter q̄ ē sic fertur. omnis propositio est vera hec eadem est propositio ergo hec est vera.

Propositio falsificans se. est duplex falsificans se immediate vel mediate. propositio falsificans se immediate est propositio falsificans se nō falsificans aliam propositionē a se falsificantem seipsam vt primo propositio falsificans se mediate est propositio falsificans se et aliam a se falsificantem se. Exemplū primo q̄ A significet istam propositionē. B. est falsum et B. istam. B. est falsum tunc sic infero. A. esse falsum et A. B. est falsum et B. est hoc B. est falsum ergo A. est falsum. ita A. est falsum ergo B. est falsum et sic falsificat se et aliam a se falsificantem se.

Omnis propositio vera significat sicut est et e contra nisi falsifi- cat se omnis propositio significans aliter q̄ est est falsa de se cū inferentia vt sine inferentia. Exemplum primi. vt omnis propositio ē falsa sic falsificat se cū inferentia omnis propositio est falsa hec eadem est propositio ergo hec eadem est falsa. vltra est falsa ergo est falsa. Exemplum secundi. propositio sig- nificans aliter q̄ est est falsa sine inferentia. vt omnis propositio est vera. ista non falsificat se et est falsa significans aliter q̄ est quia homo est animal est propositio falsa ideo hec est falsa q̄ omnis propositio est vera.

Propositio significans aqualiter esse nec est vera nec falsa sicut propo- sitio de futuro contingenti. veritas dependet a futuro vt Ego disputabo cras.

Duo contradictoria nō possunt simul esse vera sed possunt simul esse falsa. insolubilibz quando vnū contradictorium significat sicut est falsificans se et altera aliter q̄ ē sine falsificat se sinenō que sep̄ est falsa.

Exclusiva & exceptiva possunt ēē false quādo falsificat se tamē ex- ponētes sint vere. Similiter de omnibz exponētibz falsificantibz se.

Propositio potest ēē falsa & tamē ei primariū significatū verū illa pro- positio significat sicut ē falsificat se. Ex q̄ patet q̄ hoc argumētū nō valet. prima- riū significatū est verū ergo illa est vera q̄at omnia ppositione i qua ita est expte- rei sicut significatur per eam et etiam que significat sicut est primariū sig- nificatum est verum tamen nō omnis talis propositio est vera quia potest ta- lis significare sicut ē et falsificare se et nunc ē falsa non obstante q̄ eius p- mariū significatū est verum et etiam potest esse q̄ ita est sicut significatur per suū primariū significatū et sic primariū significatum erit verū et tamen illa propositio significat aqualiter esse qualiter est et tamen est vera nec falsa.

Sophistica solubilia

Copulatiua propositio potest esse falsa et vtriusque eius pars est vera vt hec
deus est in celo et hec copulatiua est falsa demonstrando eandem que falsificat
se sic deus est in celo et hec copulatiua est falsa ergo hec copulatiua est falsa

Disiunctiua potest esse falsa et tamen vna eius pars est vera vt homo est
albus vel hec disiunctiua est falsa demonstrando eandem

Omnis propositio impossibilis se est impossibilis et im
possibilitat se quando infert se ipsam esse impossibile ex ipsamet sic significat
se mediate vt immediate vt hec propositio est impossibilis demonstrando eadem
sicut omnis propositio falsificans se est falsa et non omnis propositio verificans se
est vera sic omnis propositio impossibilis se est impossibilis sed non omnis propositio ne
cessitans se est necessaria vt hec omnis propositio est necessaria que est falsa quia
hec est contingens ego disputabo Omnis propositio significans se ipsam significa
re aliter q̄ significat aliquam rem esse ex illatione vt prius

Propositio significans principaliter sicut est est talis in
qua ita est sicut significatur per eam sed non cōtra Nam ab actiuo ad passiuu
est cōsequētia bona sed in iis a passiuo ad actiuu non valet cōsequētia quia pro
positio significans aliquam rem esse declinans ad propositionem significatē sicut est et tal
is in qua ita est sicut significatur q̄ est et tamen non significat principaliter sicut est

Omnis propositio vera est concedenda nisi sit perinde
medium ad inferendū se ipsam esse non concedendam ex ipsamet sic significans
se et nulla propositio infert se ipsam esse non concedendam nisi illa ponatur a
liquo istorum terminorum negandū concedendū vt non concedendū primo vel resolutione

Dis propositio falsa significans sicut est est concedenda
sed propositio falsa significans aliter q̄ est est neganda Et duo contradictoria
possunt esse simul neganda vbi vnu infert se ipsum esse negandū et alterum sig
nificat aliter q̄ est

Omnis propositio impossibilis simpliciter est neganda sed pro
positio impossibilis se significans sicut est est concedenda

Omnis propositio necessaria est concedenda sed propositio neces
sitans se significans aliter q̄ est est neganda

Solum propositiones significantes sicut est sine p̄tend
tia in oppositum et propositiones significantes aliquam rem esse qualiter est
concedende Nam nulla propositio inferens se ipsam ex ipsamet sic significans
significare aliquam rem esse infert se ipsam ex ipsamet sic significat esse negan
dam Solum propositiones significantes aliter q̄ est vel aliquam rem esse quali
ter non est vel sicut est est p̄tendens ex ipsamet sic significante vt sine negando
sine negando

Propositio significans sicut est falsificans se vel impos
sibilis se est concedenda quia nulla propositio est neganda propter falsitatem
possibile ex inferentia Sed quia sicut est vt illa representat et significat et
inferentia vel sine inferentia

Propositio insolubilis potest esse bene concessa et si
est concedenda q̄ est concessa q̄ est p̄tendens in oppositū ad inferendum se ipsam
esse concessam vel vos vel me non concedere illam et sic negandus est prius ac
respondens propter inferentiam in oppositū vt talis oppositum positi vos concedi
tis

ad hunc opponendum

In aliqua consequentia bona et formali de propositionibus insolubilibus antecedens potest esse verum et consequens falsum et tunc est consequentia bona ut argumentum in antecedens significat est et non falsificat se et consequens significat sicut est et falsificat se ut consequens istius consequentie est falsum ergo consequens istius est falsum ubi consequens falsificat se et non antecedens

In materia insolubilibus antecedens non potest esse verum et consequens falsum 1 quodam argumento et tamen illa consequentia non est bona. Exemplum. in hoc argumento omnis consequentia est non bona hec eadem est consequentia ergo hec est non bona demonstrando eandem posito quod hoc argumentum sit ole argumentum tunc sic inferitur omnis consequentia est non bona hec eadem est consequentia ergo hec est non bona. Est non bona et est ergo non est bona et sic est primum medium ad inferendum seipsum non esse bonum et per consequens est consequentia non bona quia peiorem denotationem habebit et dicitur ut patet. Et sic omnes regule de bonitate consequentiarum formalium in insolubilibus habent intelligi quando non est primum in oppositum ex ipsa metes significante ad inferendum seipsam esse non bonam sicut de propositionibus

Sequitur tractatus fallaciarum eisdem novellis sophisticis oxonie apprimè utilis

Fallacia est idoneitas decipiendi secundum credulitatem generatam in animo audientis. // Fallacia est duplex 1 dictione et extra dictionem fallaciarum in dictione quedam peccat penes multiplex actuale ut equivocatio et amphibologia equivocatio penes multiplex actuale dictionis et amphibologia penes multiplex actuale orationis et quedam penes multiplex potentiale ut fallacia compositionis et divisionis et accentus. // Fallacia accentus penes multiplex potentiale dictionis fallacia compositionis et divisionis penes multiplex potentiale orationis et quedam penes multiplex fantastica ut fallacia figure dictionis et sic sex fallacie in dictione

Fallacia equivocationis est idoneitas decipiendi in dictione pueniens eadem secundum materiam et formam plura tamen significans et triplex est modus fallacie equivocationis primus quod dictio ex primo significat plura ut omnis manus est pars brachii hominum multitudo est manus ergo hominum multitudo est pars brachii. Secundus modus est quod significat unum proprie et aliud transumptive ut omnis homo est rationalis imago hominis picta est homo ergo imago hominis picta est rationalis. Tercius modus est quod dictio se sola unum tamen significat quod cum alia dictione ungitur plura significat ut quicunque sanabatur sanus est laborans sanabatur ergo laborans sanus est

Amphibologia est idoneitas decipiendi in oratione pueniens ex alio et alio ordine constructi eadem tamen materiam et formam et tres sunt modi quorum primus quod oratio significat plura ex primo ut omnia liber arat possidetur ab aristotile liber meus est liber aristotilis ergo possidetur ab aristotele. secundus modus est quod oratio significat unum proprie et aliud transumptive ut quicunque arat litus scindit litus aratro superdens labori arat litus ergo perdens laborem scindit litus aratro tercius modus est quod oratio se sola unum significat tamen aliud significat ut quoscunque videmus

Sophisticated and subtle

~~meanings velle q' arrigime b' hollen vellen etc~~

fallacia cōpositiōis ē idoneitas decipiēdi quā pō-
tūm a sensu diutio in ante ab sensu cōpositū in cōsequēte et tūc sit motus
primus est qm illud cōponit cū aliquo quod debet ab eo separi vt quicquid
vixit semp est iste homo vixit ergo iste hō semp est istius motus est ratiōe de
terminatiōis vt quicquid scit litteras nōc dicit illas si grāmāte peritū scilicet
litteras ergo nōc dicit illas . Tercius motus est ratiōe de seminabili vt ma-
lus sophista bonus ē ergo malus sophista est bonus

Fallacia duplioms est idoneitas decipiendi qua pre
ceditur a scilicet coposito latite ad sensum vniuū cōsequere vel extra scōm op
ationē quocūq; et hui⁹ tres sūt modi. primus qñ aliquid sequitur ab aliquo cu
debet vñiri in sensibus p̄dictis vñ impossibile est ab aliis esse quicquid ex
ambulans impossibile est esse quicquid secū⁹ p̄uenit ratio cōiunctionis
ambulans vñ dissolutus vñ quāsi sunt duo et tria ergo quinq; sunt duo et quinq;
sūt tria / Tertius mod⁹ ē ratiōe determinatiōis aut determinatiōis vñ quocūq;
vidisti hunc p̄cūsum hic p̄cūsus est sed oculo vidisti hunc p̄cūsum ergo oculo
hic p̄cūsus est

Fallacia attentus est idoneitas describendi in dicto
ne proueniens ex l debita prolatione syllabarum secundum extensionem et remissionem
et hoc tribus modis primo quando longa syllaba corripitur vel contra ut iustum est in
hoc predicere sed i iustum est iustum ergo idem est iustum et iniustum Sed modus est quatuor
variatur aliphatio videlicet in loqueris de homine loqueris de animalibus si tu loqueris
de omni ergo loqueris de alio Tertius est quando ex dicto in duas dividitur ut
quodam producit in ut producit violenter si uel producit in uel
ergo uel producit violenter

Fallacia figure dictōis est idoneitas decipiendi pro
veniens ex similitudine dictōis cū dictōne et tres sunt modi quorū primus est prop
ter convenientiā in finali terminatione dictōnis cū dictōne ut dolus et olus re
dem modo terminantur si dolus est masculini generis ergo et olus. Secundus ē
quod cōmutat rei vni^a predicamētū in rem alterius predicamētū ymaginab
heri emisti hodie comedisti sed carnes crudas heri emisti ē carnes crudas ho
die comedisti. Terti^{us} est qđ mutatur quale quid in hoc aliquid ut hō est spēs ho
ies est hō ergo. s. ē spēs

Essentia extra dictonem e idoneitas decipiens
 sine simplici consideratione prouenit quod prima est fallacia ac
 cidentis e est idoneitas decipiens prouenit ex apperentia be
 nignilogismi et tamen est paralogism^{us} et hoc fit quia modus prim^{us} est qd est de
 factus in maiori extremitati vt ole alal suba no est ex ole ho est alal ergo mul
 homo est suba et hoc est ratione minoris extremitatis vt nullum decem e si
 trum cuiuslibet hois oculus est sinister ergo nullus hois oculus est dext^{er}
 tius est ex defectu in medio termino vt cuiuslibet contradictionis aliter pars est
 vera ho est asus est contradictionis aliter pars ergo ho est asinus e vera. Cuius
 qd prouenit in antecedente ex in debita qualitate vel quantitate ut alal e ho ole
 equus est alal ergo ole equus est ho Quid^{am} qd debitis modo qualitate aut qua
 litationem seruam in coditione vt ole ho est rationalis ole ho est alal ergo
 ole alal est rationali

Fallacia scđni quid ad simplicit̃ ē idoneitas descripti

Incipit tractatus de quinque vniuersalibus logicalibus perutilis nouiter inuentus.

Bene fundatum preerigit debitum fundamentum.

Nobis ergo intentiones logicales artificialiter fundare volentibus opus est ut primo nobis manifestentur eorum fundamenta. Et per ceteris ea in quibus fundantur quinque vniuersalia. Secundo dicendum est qualis sit modus fundandi dictas intentiones. Tercio quales sunt in se seorsum accepte. Quarto determinandum est de eis in comparatione ad fundamenta. Quinto comparando vnam intentionem ad aliam.

Quantum ad primum advertendum quod

Quodam res dicuntur vniuersales aut sunt quædam participabiles quantitas est ex parte ipsius conuenienti pluribus vel saltem conueniunt. Verbi gratia. Natura humana ratione et Cicerone. et sic de singulis. Et natura fenicis vel solis. Et petrus. in quantum est ex parte sui. Quod omnes homines conueniunt in natura hominis adinuicem et hominis et humana dicimus esse fundamentum. Et est ex parte sui non repugnat quod

Natura singularis est talis in qua unus participet. Vel esse tale in quo unus. Socrates enim est sic totus quod nullo modo essentiali sicut accipit in opposito. Nullo modo est illud in quo plura conueniunt. Et sic vniuersaliter de omni re singulari. Cum ergo res singularis nullo modo est eorum pluribus in ipsa non potest fundari intentio alicuius vniuersalis. Quia vniuersale et commune idem sunt. Excludamus ergo naturam singularem tanquam fundamentum non conueniens alicuius istorum quinque vniuersalium.

Et est sciendum primo quod in omni natura vniuersaliter potest fundari talis intentio prima quod intentio scilicet sit vniuersalis siue particularis. quia non est aliqua natura quin potest concipi tam simpliciter conceptum. actu simpliciter intellectus quod conceptu comparato. actu intellectus composito. Et sciendum est quod in omni natura singulari potest fundari intentio singularis vel individualis. Et in omni natura vniuersali potest fundari intentio vniuersalis. Sed quedam vniuersalia naturarum sunt transcendentes in ens. Res. Alii. Quod. Unum. Et quedam sunt in quodam genere determinato collocata. ut Subiectum.

Vniuersale et res idem sunt.